

בתי המשפט

006179/00 א		בית משפט השלום חיפה	
28/03/2005		בפני:	
תאריך:		כב' השופט א. גנון	

בעניין:

אלדי אילן

התובע

ע"י ב"כ עו"ד א. חלאילה ואח'

נגד

1. דייהו חיפה בע"מ

2. שלמה קובה

3. איתן קובה

4. קומפיוטסט טירת כרמל בע"מ

5. רינה פרהוד

הנתבעים

ע"י ב"כ עו"ד 1-3 נ. הרשקוביץ-סרף

4. נ. בר אילן ואח'

5. א. אבו זלף ואח'

פסק דין

1. תביעת נזיקין בעקבות עסקה בה רכש התובע מכונית פרטית מסוג דייהו מ.ר. 07-843-79 מאת הנתבעים 1-3.

התביעה היא לתשלום פיצויים בסך 21,799 ₪ בגין נזק שנגרם לתובע עקב מעשי מרמה והסתרת עובדות וטענות כמפורט להלן.

2. בתיק זה הוגשו כל המסמכים ותצהירי הצדדים, הייתי סבור כי ניתן היה להכריע גם ללא צורך בחקירות אך ב"כ הנתבעים 1-3 עמדו על חקירות ואלה אכן קויימו, כולל חקירת 2 מומחים שמאים. מאחר וזמן רב ומיותר הוקדש לשמיעה, אני מקצר ככל שניתן בהכרעה, ואם לא הזכרתי את כל טענות הצדדים, הרי זה למען הקיצור בלבד, אולם שקלתי כל הטענות. אעיר שבדיעבד מתברר לי שניתן היה להגיע לאותה מסקנה גם אלמלא נשמעו העדים, והזמן אשר בוזבז לשם כך היה רב מאוד. הוגשו סיכומים בכתב, האחרון בהם ביום 15.2.05.

3. תמצית גרסת התובע היא: בינואר 1998 הוצעה לו ע"י הנתבעים 1-3 (להלן קובה) מכונית דייהו

רייסר מ.ר. 07-843-79, מהם רכש לבסוף את המכונית. קובה סיפרו לו שרכשו המכונית בעסקת טרייד אין והם נוהגים לקנות כך רכבים במצב מעולה, הוסבר לו, שהיא יד פרטית במצב טוב ועם קילומטרג' נמוך ופיתוהו לרכוש את המכונית. התובע בדק את המכונית במכון לבדיקה (הנתבעת מס' 4) ונמצאו "ליקויים קטנים" לדבריו, שעל פי דברי בעל המכון עלות תיקונם כ- 3,000 ₪. לפיכך רכש את המכונית בסך 30,000 ₪, קרי 3,000 ₪ פחות ממחיר המחירון, שהיה 33,000 ₪. הרכב היה רשום על שם גב' פרהוד (נתבעת מס' 5), ולכן נפגש עם אחד האחים קובה, ועם פרהוד, בהזדמנות זו שאל אותה התובע לסיבת המכירה וזו אמרה לו שזקוקה לרכב אחר ולנסיעות ארוכות לת"א, היא גם השיבה שלא ידוע לה שהרכב עבר תאונות וכך, הועברה הבעלות על שמו.

התובע מוסיף שהתברר לו בדיעבד, כי לרכב ארעה בעבר תאונה קשה בעקבותיה הוכרז כאובדן גמור ע"י חברת הביטוח – הדבר נודע כאשר חברת הביטוח של התובע סרבה לבטחו. הרכב נמכר למגרש חלקים משומשים, ובדרך כלל שהיא שופץ ועלה חזרה לשוק הרכב המשומש. התובע הציג דו"ח שמאי שאמד נזקי התאונה ההיא (דו"ח של חב' הביטוח כלל מיום 6.10.97.

התובע הוסיף שנדהם עוד לגלות כי בעוד שבזמן הרכישה היה מד המרחק במכונית 85,915 ק"מ, הרי כבר בזמן שנבדק ע"י חב' כלל, כאמור לעיל, היה מד המרחק במכונית 186,165 ק"מ. מכאן גם למד שמישהו טיפל במד המרחק כדי להציג לפניו רכב בק"מ נמוך. כן גילה שהרכב היה בבעלות של חברה, חברת "כיתן", נתון שהוסתר אף הוא ממנו.

התובע טען שעקב מצב הרכב נאלץ לתקנו והשקיע 4,708 ₪ + הפרשים לשווי הרכב בסך 10,100 ₪, (עפ"י דו"ח שמאי) הוצאות שמאי 700 ₪ + השבתתו ועגמת נפש 5,000 ₪ וזוהי תביעתו הכספית.

4. הנתבעים 1-3 מסרו גרסתם באמצעות מר איתן קובה בתצהיר עדותו, (להלן איתן). על פי גרסת איתן לתביעה נגדם אין יד ורגל. התובע פנה לסוכנות דייהו וזו הציעה לו רכב שהיה אצלה, והוצע לקנייה לסוכנות ע"י הנתבעת מס' 5. (הניסוח בסעיף 3 לתצהיר מעורפל משהו). איתן מוסיף שהמליץ לתובע לבדוק הרכב לפני הקנייה וכשחזר מן הבדיקה, הודיע שהוא החליט לקנות הרכב, תוך שהוא מעיר שעלות התיקונים הצפויים היא בסך 3,000 ₪. מידע זה תאם לדבריו את המידע שנמסר לקובה ע"י הנתבעת מס' 5 בעת שהיא מכרה להם את הרכב ב- 13.1.99 לפי זיכרון הדברים. כאן ראוי להעיר שקובה צרפו להגנתם זיכרון דברים בין נתבעת 5 לבין "דייהו חיפה" (שם פירמה כנראה ולא תאגיד או אשיות משפטית כל שהיא) המסמך ללא תאריך, ולפיו נמכרה המכונית לדייהו בסך 6,500 דולר, והוסכם שהעברת הבעלות תעשה "תוך 14 יום כחוק". מוסיף איתן שהסכים למכור הרכב ב- 30,000 ₪ עקב הצורך בתיקונים, אף שלא היה לקובה כל מושג או מידע ביחס לתאונה או שינוי מד המרחק במכונית, וכי כל האחריות לכך רובצת על הנתבעת מס' 5.

5. הנתבעת מס' 4 טענה כי בדיקת הרכב נעשתה במקצועיות וכי בדו"ח שנמסר לתובע הופיעו כל הפרטים הנכונים ותוצאות הבדיקה שיקפו היטב את מצב המכונית, כי הרכב היה במצב ירוד והדבר היה ברור לתובע מתוצאות הבדיקה, ומדברי הבוחן מיד לאחריה. צורפה גם חו"ד של מומחה, השמאי דגן, אשר העריך את נזקי הרכב בעקבות התאונה שארעה ב- 25.9.97. המומחה סבור, שהנזקים שנגרמו בתאונה הנ"ל, לא היו כה קשים. מדובר בנזקים שאמנם הווה 42% משווי הרכב, וכי מטעמים כלכליים הוחלט לראותו "כאובדן", אולם מרבית הנזק היה בחלק הקדמי השמאלי והשומה מבוססת בעיקר על הצורך בחלפים חדשים שמתחברים לרכב ע"י ברגים, ומדובר, בנזק "קל", וכי אלה קיבלו ביטוי גם בדו"ח של מכון הבדיקה.

הדו"ח של מכון הבדיקה מסכם את אבחוננו בטופס שבו כל המערכות ללא יוצא מן הכלל נקבעו "לא תקין", הוא בדעה כי אבחוני הנתבעת נאמנים למצבו הפיזי של הרכב.

הנתבעת מס' 5 טוענת שאין לה ולא כלום עם התביעה. בתצהיר עדותה מספרת כי ב- 10/1997 רכשה את הרכב הנדון ממגרש סוחרי רכב כאשר מד האוץ בו כ- 70,000 ק"מ, ולא ידעה מי היו הבעלים הקודמים. הרכב היה בשימושה שנה ושלושה חודשים. אין לה מושג אודות תאונות שעבר הרכב לפני שרכשה אותו. איש לא אמר לה על כך דבר וכל שסיפרו לה, היה אודות תאונה קלה בכנף ימין ואת זאת תיקנה בעצמה על חשבונה. את הרכב מכרה ביום 13.1.99 לנתבעת מס' 1 תמורת 6,500 דולר, מחיר נמוך מן המחירון, מאחר וגילתה את אוזני הקונה (קובה) כי "רכשתי את הרכב במצב של תאונת דרכים קלה". בעבור כמה ימים נדרשה ע"י קובה להיפגש להעביר בעלות, היא אכן נפגשה עם הנתבעים 2-3 ועם התובע כדי לבצע העברת הבעלות אולם עקב תקלה במחשבי הדואר מסרה לנתבעים 2-3 ת"ז והם ביצעו העברת הבעלות מאוחר יותר. היא מכחישה שמכרה לתובע רכב. ההתקשרות החוזית היתה בינה לבין קובה והיא הופיעה לפגישה הנ"ל רק לצורך ביצוע ההעברה – ישירות לתובע.

6. המעורבים בפרשה מסרו בפני עדות, ועלי לומר מיד כי הרושם העגום שעשו על בית המשפט מקשה מאוד קביעת ממצאים, והגרסאות שנמסרו לעיתים גובלות באבסורד.

התובע קנה את המכונית על יסוד הבדיקה שביצע ותוצאותיה. התובע קיבל דו"ח בדיקה שכל כולו רק ליקויים. אדם סביר כי יקרא את הדו"ח ייבהל בהלה של ממש, ולא יניח את נפשו עד כי יברר את פשר הליקויים הרבים. אדם סביר יתקשה לקבל את המצגת שעולה מן הדו"ח כמתיישבת עם ליקויים מינוריים – קלים.

בעניין זה אומר כי הרכב אכן עבר תאונה זו לא נזכרת בדו"ח הבדיקה של הנתבעת מס' 4, וגם אינה מופיעה בו באופן מפורש, אולם, הרושם הוא שכל מכללי הרכב המונעים והמרכביים כאחד לקויים ופגומים, והקורא התמים ישאל עצמו הכיצד? מה מקור הליקויים, והאם לא ראוי לברר עניין זה.

התובע קיבל הסבר, כי מדובר בליקויים שעלות תיקונם כ- 3,000 ₪. תיאור זה לא היה רחוק מן המציאות, ואכן קיבל הנחה של 3,000 ₪ מן המחיר. השאלה שעולה כיום היו שונה, שכן ברור למדי שבשעת המכירה לתובע הראה מד המהירות ברכב כ- 85,000 ק"מ בשעה שכבר לפני שנמכר היה רשום בו מספר ק"מ גדול פי שניים כ- 186,000 ₪. עניין זה לא עלה כמובן בבדיקה, של מכון הבדיקה, שכן אין ולא יכולה להיות למכון זה, כל ידיעה על כך.

אשר לצורך בביצוע תיקונים בסכום של כ- 4,700 ₪, שהתובע טוען כי ביצע, מדובר בתיקונים וטיפולים שאינם בשום מקרה חלק ממסכת העניינים שניתן ליחס למי מן הנתבעים. מדובר ברוב מכריע של עניינים טיפוליים ותחזוקתיים שאין מקום ליחס אותם לנתבעת, בעניין זה, נחה דעתי כטענת הנתבעים כולם.

7. התובע החליט לרכוש את המכונית משיקוליו הוא. המצב המכאני והכללי של הרכב היה ברור לתובע, גם אם לא קיבל מידע אודות תאונה קשה קודמת. אינני סבור שמכון הבדיקה התרשל במלאכתו. המכון בדק ותיאר את המצב לאשורו. המכון אף תיאר את אותם ליקויים שמצביעים על תאונה בעברו של הרכב שאותותיה נראו ומופיעים בדו"ח.

מיותר לצטט מן הדו"ח אולם אציין כי כל המכללים ברכב נמצאו בלתי תקינים, כולל נושאי מרכב ושילדה, כך, למשל, נרשם בנושאי השילדה והמרכב כי קיימת חלודה, יש מעיכות, סימני פגיעה, חלקי מרכב – לא מקוריים, בוצעו תיקוני מרכב, סימני תאונה מלפנים, תיקוני צבע ומרכב, סימני מילוי חומר. כל אלה מצביעים באורח בולט למדי על תאונה שארעה.

8. התובע רכש את המכונית מהנתבעים 1-3 אולם אין לו קשר חוזי עם הנתבעת מס' 5. שתי עסקאות אלה נפרדות ועומדות בפני עצמן. עילות התביעה שיש לתובע נגד הנתבעים 1-3 מבוססות על מערכת יחסים חוזית, וחובתם כלפיו נגזרות בעיקר מדיני החוזים, בעוד שטענותיו כלפי הבעלים הקודם של הרכב, (הנתבעת 5) הן במישור הנזיקין, או לכל היותר בעשיית עושר ולא במשפט (דחוק ביותר). הנתבעת מס' 5 רכשה את המכונית כשנה לפני מכירתה לקובה, ועל פי עדותה, לא ידעה בשעה שקנתה את המכונית אודות התאונה מ-1997. הרכב שראתה סיפק אותה, שכן או ידיד בדק עבורה את המכונית והיא קנתה אותו כפי שהיא. במכירת הרכב לקובה לא מסרה אפוא את "המידע" אודות תאונה קודמת, או אודות מספר הק"מ שעבר הרכב ו/או זה שנרשם ע"י השמאי ואשר חב' "כלל" בדקה אותו עקב התאונה – פשוט על שום שמידע זה לא היה בידיה. גרסת קובה כי בינו לבין הנתבעת מס' 5 לא בוצעה עסקת מכר אלא שקובה היה מתווך בלבד – אינה משכנעת כלל ועיקר.

האם בנסיבות אלה הפרה הנתבעת מס' 5 את חובותיה כלפי התובע? נראה לי שהתשובה השלילית מתבקשת. בתביעה נטען כלפיה כי גם השינוי בקילומטרז' בוצע על ידה או ע"י הנתבעים 1-3, זוהי מסקנה מסתברת כך נטען. אין אני סבור כך. הנתבעת 5 לא ידעה ולא היתה יכולה לדעת כי בשעה

שהרכב היה ברשות הבעלים הקודם נסע לכאורה 186,000 ק"מ. אין כל ראיה שקושרת אותה עם הורדת מספר הק"מ ברכב, ואין מקום למסקנה כזו. הנתבעת 5 לא היתה חייבת להצטייד בכל המידע על "עברו" של הרכב רק כדי לסבר את רצונו של מי מן הקונים העתידיים של הרכב. האם יידרש אדם לבצע חקירות כאלה רק כדי להגן על עצמו מפני תביעת נזיקין עתידית שמא יתגלה אי פעם נתון מעברו של הרכב שלא היה ידוע לו, ואשר ישפיע על פלוני בעסקת רכישתו. נראה לי שאין הדין יכול ללכת עד שם. בכל מקרה לא הוכח שקובה ידע או חייב היה לדעת או יכול היה לדעת כי בעברו של הרכב היה מד מהירות בקילומטר גבוה יותר, או שעבר תאונה.

הנתבעת 5 פגשה את התובע בשעה שהגיע לבצע העברת הבעלות. העברת רישום הבעלות בנסיבות אלה אינה בגדר עסקה שבינה לבין התובע בדבר מכירת הרכב, אולם התובע טען ששאל אותה בהזדמנות זו – האם קיימים ברכב ליקויים והאם ידוע לה על תאונות שעבר הרכב והיא השיבה לו לדבריו, בשלילה. הנתבעת 5 מכחישה מכל וכל את הטענה, ועדותה בעניין זה עדיפה בעיני. לא מצאתי גם הגיון וטעם לכך שאדם שכבר החליט וקנה בפועל את הרכב, שילם עבורו ורק מגיע לבצע העברת בעלות, ישאל שאלות כאלה. אם היה מעוניין במידע כזה חייב היה לשאול לפני שהחליט לקנות, והרי אותה שעה היה בידו דו"ח בדיקה רווי ליקויים לכל אורכו ורוחבו. אילו באמת דאג התובע לתאונות קודמות היה חייב לקיים בירור זה לפני שקנה את הרכב, והיה עליו גם לדעת כי לפני הנתבעת מס' 5 היו לרכב גם בעלים קודמים, שמא יש צורך לשאול גם אותם? מסמכי הרכב, שעומדים לנגד עיני הקונה מצביעים על קיום בעלים קודמים.

יוצא, כי כלפי הנתבעת 5 אין התובע מעלה כל עילה ראויה. הוא הדין ביחס למכון הבדיקה הנתבעת מס' 4, שטענותיה מקובלות עלי. בבדיקתה תיארה את שראו עיניה, התוצאות קשות דיין כדי ליתן תמונה עגומה בידי הקונה הפוטנציאלי. הועלתה טענה כי מכוני הבדיקה נוהגים לתאר ליקויים במערכות שונות כדי "להתגונן" בפני תביעות וטענות. יתכן ויש בכך מידה מסויימת של אמת, אולם גם אם נוהג כך מכון הבדיקה הרי שציון ליקויים כה רבים וכה נרחבים כפי שהיה במקרה זה, אומר דרשני, ומחייב את הלקוח לעריכת בדיקה מהותית. אין בידי לקבל את הטענה כאילו והמכון התרשל בעבודתו, שכן האמור בדו"ח משקף היטב את הנדרש לגבי מצב הרכב הנדון.

באשר לקובה (הנתבעים 1-3), הם מכרו לתובע את המכונית ולא גילו לו את עובדת קיום התאונה בעברה, או את העובדה שמד הק"מ הראה בעבר 186,000 ק"מ או שהיתה בבעלות חברה, אולם חרף עובדות אלה אין הנתבעים חבים כלפי התובע. הנתבעים 1-3 לא ידעו אודות התאונה ושינוי הק"מ (לכאורה), גם לא היתה יכולה להיות להם ידיעה. כאשר רכשו את המכונית מהנתבעת 5 קיבלו ממנה המידע שהיה ברשותה, הנתבעים לא היו חייבים לחשוך שמאן שהוא שינה או "טיפל" במד הק"מ או שהרכב עבר תאונות קודמות. הנתבעים המליצו על בדיקת הרכב, וכאשר בדק התובע את הרכב בעצמו נתברר מיד כי מצבו גרוע מאוד, וכי גם עבר תיקוני שילדה ומרכב ועבר תאונה, בכך, גם נתרפא "הפגם", אם היה כזה, בכך שלתובע לא נמסרה עובדה זו. ניתן לתמוה

מדוע לא בדקו הנתבעים 1-3 בעצמם את המכונית טרם הציעו אותה למכירה לתובע – ועל כך אפשר להשיב כי גם אם חובה כזו קיימת והיא הופרה, הרי שהתובע שבדקה טרם שהחליט לקנות קיבל בכך תמונת מצב מקצועית. הרי אפשר להניח שאילו הנתבעים 1-3 מסרו את המכונית לבדיקה טרם מכרו אותה, היו מקבלים תוצאות בדיקה זהות או דומות לאלה שקיבל התובע.

התובע ניסה לרמוז למעין "קנוניה" בין הנתבעים 1-3 לבין מכוון הבדיקה שאליו המליצו לו לפנות. אך טענה זו נותרה בחלל האוויר בלא תשתית שניתן להסיק ממנה כל מסקנה כזו.

התובע, רכש אפוא מכונית שהיתה במצב לקוי, הוא תיקן בה מספר מערכות, שממילא נמצאו לקווים בבדיקה, וההוצאות שטען להן, היו בהקשר לעניינים אלה, ושלא היתה לו כל סיבה להיות מופתע מהם. בחלק מן ההוצאות מדובר בעניינים שאין להם כל קשר לטענותיו כלפי הנתבעים. התובע שילם מחיר מופחת בגין מצב המכונית, ואם הרגיש בדיעבד כי רומה או כי "נפל בפח" אין לו להלין על הנתבעים דנן. הגילויים מן "ההסטוריה הרחוקה" בעברו של הרכב, הם מן הסיכונים הקיימים ברכישת רכב משומש שעבר מספר "ידיים". גם הנתבעת מס' 5 רכשה את הרכב במגרש למכירה של מכוניות, ולא ידעה אודות התאונה הנ"ל. אם ביקש התובע להיפרע מן הנתבעים בגין המעשים שאירעו בעבר, דרכו זו לא צלחה, ודין התביעה להידחות. אעיר כי שאלת החובות המוטלים על סוחר הרכב המוכר אותו לאזרח בשוק החופשי, אינה מוסדרת כיום בחוק, וראוי כי עניין זה יקבל תשומת לב מיוחדת ע"י המחוקק. הוראות הדין הכללי בחוזים ובנזיקין אינן נותנות פתרונות מלאים וברורים. עסקאות מכירת רכב משומש ע"י סוחר רכב מתבצעת באלפים וברבבות מידי שנה, העניין נוגע כמעט לכל בית אב בישראל, והגיעה השעה שהמחוקק ישקול הסדרת העניינים הנוגעים להתקשרות חוזית זו, לחובת גילוי ספציפית, לתנאי מינימום בהתקשרות ועוד. קריאה כזו יצאה כבר בעבר מבתי המשפט אולם טרם זכתה לפיתרון.

9. בנסיבות העניין, משניתן היה להגיע לאותן מסקנות ממש גם אלמלא בוזבו זמן כה רב על חקירות של עדים עקב דרישת הנתבעים 1-3, לקחתי הדבר בחשבון בפסיקת ההוצאות, לפיכך התביעה נדחת, אני מחייב את התובע לשלם לנתבעים 1-3 הוצאות משפט וכן שכ"ט עו"ד בסך 1,000 ₪ + מע"מ; לנתבעת מס' 4 הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך 2,000 ₪ + מע"מ, ולנתבעת מס' 5 הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך 2,000 ₪ + מע"מ.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום י"ז ב אדר ב, תשס"ה (28 במרץ 2005).

א. גנון, שופט

קלדנית: רחל מ.

